GBTwente

Postadres
Postbus 845
7550 AV Hengelo
Bezoekadres
Demmersweg 140
7556 BN Hengelo
gbtwente.nl/contact

IBAN
NL81BNGH0285141260
t.n.v. GBTwente

Aan de gemeenteraden en colleges van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Behandeld door
14 mei 2025			S. te Marvelde B. Lassche

Onderwerp
Reactie op QuickScan Jaarstukken gemeenschappelijke regelingen 2025

Geachte leden van de raad / het college,

Met belangstelling heeft GBTwente kennisgenomen van de QuickScan Gemeenschappelijke Regelingen 2025 van de gezamenlijke Rekenkamercommissies van onder meer de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand.

In deze brief reageren wij op de bevindingen/suggesties/opmerkingen die ten aanzien van GBTwente in de QuickScan zijn opgenomen.

Reactie op de algemene opmerkingen in hoofdstuk 2
Onderbezetting in relatie tot bezuinigingen
In de QuickScan is opgenomen dat er enerzijds sprake is van onderbezetting van personeel en anderzijds wordt bezuinigd op het budget voor inhuur. Hierbij wordt de vraag gesteld welke gevolgen dit heeft voor de dienstverlening.
De gevolgen voor de dienstverlening zijn nihil. De onderbezetting op de formatie hebben wij op kunnen vangen door personeel van derden in te huren daar waar nodig. De bezuiniging op het budget inhuur is mogelijk door de ingezette innovatie op het proces van de bezwaarafhandeling. Een uitgebreidere reactie kunt hier hieronder vinden bij de opmerkingen in hoofdstuk 4.

Toetreding tot de gemeenschappelijke regeling
Op dit moment is de voorgenomen toetreding van de gemeenten Berkelland en Bronckhorst in een vergevorderd bestuurlijk stadium. Het besluit tot toetreding van de gemeenten Berkelland en Bronckhorst tot

de gemeenschappelijke regeling ligt nu bij de deelnemende gemeenten. De colleges moeten (met toestemming van de gemeenteraad) instemmen met de toetreding en de gewijzigde gemeenschappelijke regeling.
Zes Twentse gemeenten doen nog niet mee binnen GBTwente. Met deze gemeenten gaan wij gedoseerd informeel in overleg om eventuele toetreding te verkennen. De raden van de deelnemende gemeenten worden over de voortgang van deze gesprekken geïnformeerd wanneer daar aanleiding toe is.

Reacties op GR-overstijgende opmerkingen in hoofdstuk 3

Personeel

In 2024 was de formatie vastgesteld op 108,05 fte. Per 1 januari 2025 is de formatie aangepast naar 109,21 fte door omzetting van inhuurbudget naar vaste formatie. Van de beschikbare vacatureruimte heeft 0,73 fte betrekking op de functie van Functionaris Gegevensbescherming en DIV-werkzaamheden. De Functionaris Gegevensbescherming wordt vanuit de gemeente Oldenzaal gedetacheerd bij GBTwente en voor de DIV-ondersteuning zijn wij aangewezen op onze gastheergemeente Hengelo. Deze formatieruimte zorgt daarmee standaard voor vrijval van loonsom en de beschikbaar gekomen ruimte wordt ingevuld door de inhuur.
Als we kijken naar de benoemde vacatureruimte in de begroting van 2025 zijn deze vacatureplekken inmiddels ingevuld. Deels door doorstroming van medewerkers naar de beschikbaar gekomen vacatures, deels door invulling van buitenaf. Door de doorstroming en uitstroom van medewerkers vanwege pensionering en vanwege ontslag op eigen verzoek vanwege carrièreswitch ontstaan nieuwe vacatures, die ook weer worden open gezet. Daar waar capaciteitsproblemen ontstaan kunnen wij deze via personeel van derden invullen, waardoor de dienstverlening niet in het gedrang komt.
Als grondslag voor de personeelskosten gaan wij uit van de daadwerkelijke loonsom in het laatste afgesloten jaar en houden rekening met ontwikkelruimte richting het begrotingsjaar voor die medewerkers die op basis van het vastgestelde beoordeling en beloningsbeleid nog kunnen groeien in hun salarisschaal. Daarnaast ramen wij de vacatureruimte op de functionele schaal, trede 9, zoals voorgeschreven in de richtlijnen. Deze methodiek borgt dat de loonsom voor de zittende medewerkers op een reëel niveau begroot is. De uiteindelijk te realiseren loonsom voor de vacatureruimte is mede afhankelijk van de inschaling van de nieuwe medewerkers op deze functie en zorgt mogelijk voor vrijval.

Structurele lasten en baten

GBTwente neemt deze opmerking ter harte en zal de voorbeelden van Samen Twente en de Veiligheidsregio beoordelen en waar mogelijk verwerken in de toekomstige jaarstukken.

ICT

Op dit moment houden wij in aanbestedingen zoveel mogelijk rekening met de afhankelijkheid van de Amerikaanse markt. Als eisen nemen wij al mee dat software op Europees grondgebied geïnstalleerd moet zijn. Echter, de afhankelijkheid volledig terugbrengen naar nul is thans nog niet mogelijk omdat er op dit moment in sommige gevallen nog geen goed bruikbare Europese alternatieven zijn (denk aan de Microsoft office applicaties).
De gemeenten hebben de belastingtaken middels delegatie (en dus niet op basis van mandaat) overgedragen aan GBTwente. Hiermee is GBTwente zelfstandig juridisch eigenaar van de data en daarmee ook verantwoordelijke voor de data. In beginsel delen wij op verzoek van de gemeente slechts WOZ data en/of data met persoonsgegevens indien opgenomen in het besluit gegevensverstrekking GBTwente.

Op dit moment wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de IT visie voor de komende jaren. De inzet van kunstmatige intelligentie maakt hier onderdeel van uit. Als onderdeel van de GAP-analyse richting de toekomst zal ook het bestuurlijke traject meegenomen worden.

Reactie op de specifieke opmerkingen met betrekking tot GBTwente in hoofdstuk 4

Opmerking commissie over bezwaren door commerciële partijen

Een al jaren spelend probleem is het indienen van bezwaarschriften door commerciële partijen. Uit de stukken blijkt dat dit vraagstuk door recente gerechtelijke uitspraken nog niet is opgelost, ondanks wetswijzigingen.

Reactie GBTwente:

Door reparatiewetgeving is een aanpassing van WOZ-factor aangenomen en gelijk in werking getreden. Van het aantal ingediende WOZ-bezwaren in 2025 (zo'n 7.000 bezwaren) is ongeveer 68% afkomstig van de commerciële partijen (de zogenaamde No Cure No Pay partijen die als gemachtigde namens de belastingplichtige optreden). Een daling van het aantal bezwaren vanuit deze partijen is inderdaad op dit niveau niet waarneembaar. De cijfers uit 2024 leren wel dat ongeveer 82% van de bezwaren door gemachtigden gehandhaafd worden, tegen 63% bij reguliere bezwaren. Het is ongewis of de reparatiewetgeving en de verminderde hitratio in de toekomst gaat leiden tot minder van dergelijke bezwaarschriften. Door de aanpassing van de WOZ-factor verwachten wij wel dat de hoogte van het uit te betalen bedrag aan proceskostenvergoeding lager is van voorheen. Uiteindelijk gaat het om het verdienmodel van de commerciële bureaus.

Opmerking commissie over de toetreding van Berkelland en Bronckhorst

De toetreding van Berkelland en Bronckhorst is aangekondigd. Op enig moment zal de toetreding besluitvorming van de huidige deelnemers vragen. In de ambtelijke reactie op dit punt is aangegeven dat er geen efficiëntie voordelen uit voorgenomen toetreding te verwachten zijn.

Reactie GBTwente

Sinds 2016 voert GBTwente de werkzaamheden voor Waarderen, Heffen en Innen uit op basis van fiscale uitvoeringsovereenkomsten voor de gemeenten Berkelland en Bronckhorst. Toetreding van deze gemeenten tot de GR per 1 januari 2026 zal nu in beginsel voor de zittende GR gemeenten geen extra financieel voordeel opleveren, zoals ook in de QuickScan is aangegeven. Hoewel nu wellicht schaalvergroting verwacht zou worden, is deze 9 jaar geleden bij de start van de FUO werkzaamheden voor Berkelland en Bronckhorst al voor de zittende GR-gemeenten gerealiseerd. De toetreding van Berkelland en Bronkhorst zal niet leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de zittende GR-gemeenten, voor zover de begroting 2026 ongewijzigd wordt vastgesteld.

Opmerking commissie over de onderbezetting

Uit de jaarstukken van 2024 blijkt dat er een organisatie brede onderbezetting van 6,5 fte was, oftewel 6% van de vastgestelde formatie. Dat kan effect hebben op de uitvoering van taken of wellicht wordt er binnen de daardoor beschikbaar gekomen middelen gekozen om personeel in te huren. Het valt wel op dat vervolgens in de begroting staat dat een van de instrumenten om te besparen is om € 300.000 minder beschikbaar te

houden voor in te huren personeel. Als er onderbezetting is en gezien de krapte op de arbeidsmarkt is dit een mogelijk financieel risico.

Reactie GBTwente
De genoemde besparing van € 300.000 op de afhandeling van bezwaren en beroepschriften kan volgens ons (GBTwente) voornamelijk gerealiseerd worden door innovatie en de (deels) geautomatiseerde afhandeling van de bezwaarschriften. Daarnaast willen we opmerken dat de vacatureruimte die per 31 december 2024 zichtbaar is, niet volledig zit op het proces van bezwaarafhandeling, maar ook op andere processen binnen GBTwente. Zoals in de opmerking in de QuickScan wordt veronderstelt, wordt er waar nodig personeel van derden ingehuurd binnen het vrijgevallen budget van de loonsom.

Opmerking commissie over de rentebaten
Niemand weet hoe de economie zich verder ontwikkelt. Als de rente daalt, dan zijn de rentebaten in principe ook lager. Aan de ene kant is er wat voor te zeggen om renteopbrengsten te begroten zodat de daardoor verlaagde gemeentelijke bijdrage elders op gemeentelijk niveau kan worden ingezet. Dit raakt de in de begroting 2026 genoemde € 614.000 die als tegemoetkoming voor het ravijnjaar sneller bij gemeenten terecht komen. Daar hoort wel bij dat als de rente tegenvalt, er een risico is dat gemeenten alsnog minder rente zullen ontvangen.

Reactie GBTwente
Vanaf 2025 zullen de renteopbrengsten zoals deze vanuit de internetfaciliteit voor schatkistbankieren bij GBTwente worden bijgeschreven naar rato van de belastingontvangsten en de ontvangsten van GBTwente zelf worden verdeeld over de gemeenten en GBTwente en na afloop van het kwartaal aan de gemeente worden doorgestort zodat de gemeente de rente over de eigen belastingontvangsten kan verantwoorden in de eigen exploitatie. De opmerking over de onzekerheid van de rentebaten op de langere termijn is terecht gemaakt. Daarom heeft GBTwente in de begroting 2026 over de jaren 2023 en 2024 ook inzage gegeven in de hoogte van de renteopbrengsten en de verdeling over de gemeenten en GBTwente als wij de werkwijze zoals nu is afgesproken ook al in die jaren hadden toegepast. Daarbij hebben wij de kanttekening gemaakt dat de treasurers van de gemeenten aan de hand van het geboden inzicht zelf een inschatting moeten maken welk bedrag aan rentebaten in de gemeentelijke begroting worden opgenomen. Dan kan iedere gemeente ook voor zichzelf beslissen welke mate (op basis van de gegevens inzichten en de eigen kennis van de renteontwikkeling op het moment van opstellen van de gemeentelijke begroting) van voorzichtigheid hierin wordt betracht en welk financieel risico de gemeente wil lopen.

Opmerking commissie over openstaande posten gemeenten Oldenzaal en Bronckhorst
Tot slot valt inhoudelijk op dat Bronckhorst en Oldenzaal de enige twee gemeenten zijn met in 2024 duidelijk oplopende openstaande vorderingen. Dat kan een signaal van betalingsproblemen bij burgers of bedrijven zijn.

Reactie GBTwente
We kunnen niet 100% uitsluiten dat dit een signaal is voor betalingsproblemen bij inwoners of bedrijven, maar het is waarschijnlijker dat als betalingsproblemen hieraan ten grondslag liggen, dat wij dat dan bij alle

gemeenten terug zouden zien, en dat zien we niet. Nadere analyse van de openstaande posten van deze twee gemeenten bieden ons het volgende inzicht:

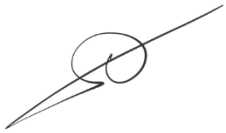
- Voor de gemeente Oldenzaal hebben wij eind 2024 voor ruim € 100.000 meer aan belastingopbrengsten gerealiseerd in vergelijking met 2023. Dit is ook een verklaring voor het hogere openstaande bedrag eind 2024 in vergelijking met eind 2023.
- Voor de gemeente Bronckhorst geldt dat wij eind 2024 meer biljetten hebben verstuurd dat eind 2023 (ruim 100 meer). Daarnaast hebben wij in 2024 voor de gemeente Bronckhorst voor € 250.000 aan openstaande posten leges omgevingsvergunning ingelezen zodat wij deze voor de gemeente kunnen invorderen. Hiervan stond eind 2024 nog ongeveer € 100.000 open. Een vergelijkbare post zat niet in het debiteurensaldo van 31 december 2023 en zorgt voor een substantiële stijging per eind 2024.

Tot slot

In paragraaf 2.3 bij de Omgevingsdienst wordt de opmerking gemaakt dat de Omgevingsdienst een signaal af geeft dat er weinig gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om milieuleges in te zetten. In paragraaf 3.1 wordt hier ook aandacht aan gegeven, waarbij de opmerking wordt gemaakt dat de inning van de leges waarschijnlijk via GBTwente zal moeten verlopen. Deze veronderstelling is inderdaad correct. Wel willen wij de gemeenten en de Omgevingsdienst verzoeken GBTwente in de gesprekken te betrekken wanneer wordt besloten om de milieuleges in te gaan voeren als onderdeel van de legesverordening.

Wij nemen aan u met deze toelichting van dienst te zijn geweest en danken tenslotte de opstellers van de QuickScan voor de heldere en duidelijke analyse en suggesties.

Met vriendelijke groet,

Hans Cloosterman
Directeur GBTwente